

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

Սահմանադրական իրավունքի ամբիոն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝	1905/B10 <Տեղեկատվական իրավունք>
Որակավորման աստիճան՝	բակալավրի կրթական ծրագիր
Կազմեց՝	իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ Է. Շաթիրյանը

ԵՊՀ հրատարակչություն

ԵՐԵՎԱՆ 2013

ԾՐԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1905/B10 <Տեղեկատվական իրավունք> (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (24 դասախոսություն, 8 սեմինար, 24 ինքնուրույն աշխատանք)

6-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի *նպատակն է* ուսանողին ծանոթացնել տեղեկատվական իրավունքի հիմունքներին, տեղեկատվական իրավունքի առանցքային ինստիտուտներին, տեղեկատվական նորմեր բովանդակող միջազգային հիմնարար փաստաթղթերին և ներպետական օրենսդրությանը, ինչպես նաև ուսանողի մոտ ձևավորել իրավական ոլորտում տեղեկատվական գործընթացների հիմնական օրինաչափությունների ընկալման վրա հիմնված ժամանակակից իրավամտաճողության:

Դասընթացի *խնդիրներն են՝*

- տեղեկատվական օրենսդրության տեղի և դերի որոշումը ժամանակակից տեղեկատվական հասարակությունում,
- իշխանության մարմինների, կազմակերպությունների գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվության մատչելիության իրավունքի իրավական ապահովման խնդրի ուսումնասիրումը,
- սահմանափակ հասանելիություն ունեցող տեղեկությունների իրավական ռեժիմների քննարկումը,
- տեղեկատվական ոլորտում իրավախախտումների համար պատասխանատվության վերաբերյալ հարցերով իրավակիրառ պրակտիկայի ուսումնասիրությունը:

Կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կունենա գիտելիքներ.

- տեղեկատվական իրավունքի՝ որպես իրավունքի համալիր ճյուղի էությունից և դրա մի շարք ինստիտուտների բովանդակությունից,
- տեղեկատվական օրենսդրության կառուցվածքից,
- տեղեկատվական իրավական նորմերի՝ գործնականում իրացման առանձնահատկություններից:

Ունակ կլինի.

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- գնահատել տեղեկատվության դերն ու նշանակությունը պետության և հասարակության կյանքում,
- բացահայտել տեղեկատվական իրավունքի հիմնական ինստիտուտների իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները,
- վերլուծել ժամանակակից տեղեկատվական հասարակության իրավական ապահովման հիմնական բաղկացուցիչ հանդիսացող տեղեկատվական օրենսդրության նորմերը,
- առաջարկներ ներկայացնել տեղեկատվական ոլորտի օրենսդրական կարգավորման կառուցակարգերի կատարելագործման վերաբերյալ:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները

Նախատեսված երկու ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ուսանողի բանավոր պատասխանի հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Յուրաքանչյուր հարցատոմս պարունակում է 3 տեսական հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:

Առաջին ընթացիկ ստուգումը ներառում է թեմաներ 1-6-ը, 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ թեմաներ 7-11-ը:

Թեմա 1

Տեղեկատվական իրավունքի առարկան և համակարգը

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Տեղեկատվական իրավունքի հասկացությունը: 2. Տեղեկատվական իրավունքի առարկան 3. Տեղեկատվական իրավունքի մեթոդները: 4. Տեղեկատվական իրավունքի համակարգը: 5. Տեղեկատվական իրավունքի աղբյուրները:

Կարդացվում է ներածական դասախոսություն:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005_(uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).
2. Информационное право: учеб. пособие. Ч. 1/ В.М. Боер, О. Г. Павельева; ГУАП. – СПб., 2006 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).
3. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Бачило И. Л. Информационное право. Роль и место в системе права Российской Федерации // Государство и право. 2001. № 2.
2. Волков Ю.В. К вопросу о методе информационного права // Российский юридический журнал. 2010. № 5.
3. Ловцов Д. А. Система информационного права в России: архитектура и проблематика // Российское правосудие. – 2010. – № 7.

Թեմա 2

Տեղեկատվական իրավահարաբերություններ

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Տեղեկատվական իրավահարաբերությունների հասկացությունը, կառուցվածքը և տեսակները: 2. Տեղեկատվական իրավահարաբերությունների սուբյեկտները: 3. Տեղեկատվությունը՝ որպես տեղեկատվական իրավահարաբերությունների օբյեկտ: 4. Տեղեկատվության դասակարգման հիմքերը և դրա իրավաբանական նշանակությունը:

Հարցեր 1-3 -անցկացվում է դասախոսություն՝ սխեմաների օգտագործմամբ:

Հարցեր 2-4 – ինքնուրույն աշխատանք. հանձնարարված գրականության հիման վրա ուսանողներն ավելի խորն են ծանոթանում թեմային:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005_(uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).

2. Информационное право: учеб. пособие. Ч. 1/ В.М. Боер, О. Г. Павельева; ГУАП. – СПб., 2006 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

3. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Лекции – Информационное право 2012 (quator.org/all-materials/.../5137-lektsii-informatsionnoe-pravo-2012).

2. Ловцов Д. А. Информационные правоотношения: особенности состава и продуктивная классификация // Информационное право. – 2009. – № 1.

3. Северин В. А.: Правовое регулирование информационных отношений // Вестник МГУ. Серия Право. 2000, № 5.

Թեմա 3

Տեղեկատվական իրավունքը՝ որպես սուբյեկտիվ իրավունք

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Անձի տեղեկատվական իրավունքների և ազատությունների հասկացությունը: 2. Տեղեկատվական իրավունքների և ազատությունների միջազգային-իրավական պաշտպանության կառուցակարգերը: 3. Տեղեկատվական իրավունքների և ազատությունների երաշխավորումը Հայաստանի Հանրապետությունում: 4. Տեղեկատվական իրավունքների և ազատությունների իրավաչափ սահմանափակումները:

Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Հարցեր 2-4 – ինքնուրույն աշխատանք. հանձնարարված նյութերի հիման վրա ուսանողներն ավելի խորն են ծանոթանում թեմային:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ Սահմանադրություն և օրենքներ, միջազգային փաստաթղթեր:

2. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005 (uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).

3. Информационное право: учеб. пособие. Ч. 1/ В.М. Боер, О. Г. Павельева; ГУАП. – СПб., 2006 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

4. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Лекции – Информационное право 2012 (quator.org/all-materials/.../5137-lektsii-informatsionnoe-pravo-2012).

2. Снытников А. А., Туманова Л. В.: Обеспечение и защита права на информацию.- М.: Городец-издат, 2001.

3. Хижняк В. С. Право человека на информацию: механизм реализации / Под ред. В. Т. Кабышева. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1998.

Թեմա 4

Մասնավոր կյանքի գաղտնիության իրավական ռեժիմը

(3 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար)

1. Մասնավոր կյանքի հասկացությունը և նշանակությունը: 2. Մասնավոր կյանքի պաշտպանությանն ուղղված նորմերի արտացոլումը ՀՀ օրենսդրության մեջ: 3. Մասնավոր կյանքի պաշտպանությանն ուղղված նորմերի արտացոլումը միջազգային իրավական ակտերում: 4. Խոսքի ազատության և մասնավոր կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքների փոխհարաբերակցությունը. ՄԻԵԴ պրակտիկա:

Հարցեր 2-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ սխեմաների օգտագործմամբ և խմբային քննարկման զուգակցմամբ:

Հարցեր 1, 3, 4 – ինքնուրույն աշխատանք. հանձնարարված նյութերի հիման վրա ուսանողներն ավելի խորն են ծանոթանում թեմային:

Հարցեր 3, 4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես իրենց հանձնարարված ՄԻԵԴ ակտերը ուսումնասիրած: Ուսանողները բաժանվում են թիմերի և քննարկում առաջադրված խնդիրները:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ Սահմանադրություն և սույն ոլորտին առնչվող օրենքներ:
2. <Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին> եվրոպական կոնվենցիա (1950թ. նոյեմբերի 4), (հոդ. 8), ՄԻԵԴ ակտեր:
3. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005_(uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).
4. Информационное право: учеб. пособие. Ч. 1/ В.М. Бояр, О. Г. Павельева; ГУАП. – СПб., 2006 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).
5. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Беляева Н. Г.: Интернет и неприкосновенность частной жизни // Альманах "Право-Информация-Безопасность". Приложение к Российскому юридическому журналу. 2001, № 1.
2. Иванский В. П.: Правовая защита информации о частной жизни граждан. Опыт современного правового регулирования.- М.: Изд-во РУДН, 1999.
3. Лопатин В. Н.: Защита права на неприкосновенность частной жизни // Журнал российского права, № 1, 1999.
4. Recommendations and Resolutions adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe in the field of media and new communication services: Media and Information Society Division, Directorate General of Human Rights and Legal Affairs, Strasbourg, September 2010 (www.obs.coe.int/oea_publ/.../PACE-texts.p...).
5. Von Hannover v Germany (2004, applic. no. 59320/00).
6. Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան. Վճիռների ժողովածու. – Եր.: Անտարես, 2009, էջեր 166-184 (www.judge.am/index.php?option=com_content...id...):

Թեմա 5

Խոսքի ազատությունը և անձի պատվի ու արժանապատվության պաշտպանությունը

(3 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար)

1. Անձի պատվի և արժանապատվության հասկացությունն ու իրավական պաշտպանությունը: 2. Անձի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության քաղաքացիաիրավական երաշխիքները: 3. Անձի պատվի և արժանապատվության պաշտպանությունը. դատական պրակտիկա: 4. Վնասի փոխհատուցումը վիրավորանքի և զրպարտության դեպքում. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումներ: 5. Պաշտոնատար անձանց քննադատությունը. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումներ: 6. Իշխանության ներկայացուցիչների համբավի պաշտպանությունը. համեմատական վերլուծություն:

Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Հարցեր 3 - 6 - ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են հանձնարարված ակտերին՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Հարցեր 2-5 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք. ուսանողները ներկայանում են նախապես իրենց հանձնարարված ՀՀ սահմանադրական դատարանի 15.11.2011 թվականի թիվ ՍԴՈ-997 որոշումը, ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 27.04.2012 թվականի թիվ ԵԿԴ/2293/02/10 և ԼԴ/0749/02/10 քաղաքացիական գործերով որոշումները և դատական այլ ակտերն ուսումնասիրած, կազմակերպվում է դրանց խմբային քննարկում:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. ՀՀ Սահմանադրություն:
2. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք (ընդ. 1998թ. մայիսի 5-ին), (հոդ.19, 1087.1):
3. Դատական ակտեր (www.datalex.am):
4. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 15.11.2011 թվականի թիվ ՍԴՈ-997 որոշումը:
5. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 27.04.2012 թվականի որոշումը թիվ ԵԿԴ/2293/02/10 քաղաքացիական գործով:
6. ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 27.04.2012 թվականի որոշումը թիվ ԼԴ/0749/02/10 քաղաքացիական գործով:
7. Միջազգային փաստաթղթեր:

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. М. Е. Жаглина, "Диффамация и защита чести, достоинства и деловой репутации" // Вестник Воронежского института МВД России, 2009, № 2 (<http://cyberleninka.ru/article/n/diffamatsiya-i-zaschita-chesti-dostoinstva-i-delovoy-reputatsii>).
2. Постановление Пленума Верховного Суда РФ от 24 февраля 2005 г. No 3 «О судебной практике по делам о защите чести и достоинства граждан, а также деловой репутации граждан и юридических лиц» (п. 1) // Бюллетень Верховного Суда РФ. 2005, No 4.
3. The Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE), Resolution 1577 (2007) (4 October 2007), "Towards decriminalisation of defamation".

Թեմա 6

Զանգվածային լրատվության միջոցների գործունեության իրավական հիմքերը

(2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար)

1. <Զանգվածային լրատվություն>, <զանգվածային լրատվության միջոց>, <լրատվական գործունեություն իրականացնող> և <լրագրող> հասկացությունների բովանդակությունը: 2. Լրատվության ոլորտում խոսքի ազատության իրավունքի ապահովման երաշխիքները և սահմանափակումները: 3. Տեղեկատվության աղբյուրների պաշտպանությունը. լրագրողների հավատարմագրումը: 4. Հերքման և պատասխանի իրավունքի բովանդակությունը: 5. Լրատվական գործունեություն իրականացնողի պատասխանատվությունը:

Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Հարցեր 1-5 – ինքնուրույն աշխատանք. հանձնարարված նյութերի հիման վրա ուսանողներն ավելի խորն են ծանոթանում թեմային:

Հարցեր 4, 5 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. <Զանգվածային լրատվության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2003թ. դեկտեմբերի 13-ին):
2. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005_(uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).
3. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Иващенко Г. В., Науменко Т. В.: Массовая информация // CredoNew.- 2000.- № 3(21).
2. Лекции – Информационное право 2012 (quator.org/all-materials/.../5137-lektsii-informatsionnoe-pravo-2012).

Թեմա 7

Տեղեկատվության ազատությունը և պետական կառավարման թափանցիկությունը

(2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար)

1. <Տեղեկատվության ազատության մասին> ՀՀ օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները: 2. Տեղեկատվության ազատության ապահովման հիմնական սկզբունքները. տեղեկությունների մատչելիության և հրապարակայնության ապահովումը: 3. Տեղեկատվության ազատության սահմանափակումները: 4. Բանավոր և գրավոր հարցումներ: 5. Տեղեկությունների տրամադրման կարգը և ժամկետները: 6. Տեղեկությունների տրամադրման պայմանները, տեղեկության տրամադրումը մերժելու հիմքերը և կարգը: 7. Պատասխանատվությունը տեղեկությունների ապօրինաբար չտրամադրման համար. դատական պրակտիկա:

Հարցեր 1, 3-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Հարցեր 1-7 – ինքնուրույն աշխատանք. հանձնարարված նյութերի, այդ թվում՝ դատական ակտերի ուսումնասիրման հիման վրա ուսանողներն ավելի խորն են ծանոթանում սույն ոլորտում առկա հիմնախնդիրներին:

Հարցեր 4-7 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խմբային քննարկման միջոցով. ուսանողները բաժանվում են թիմերի և քննարկում առաջադրված խնդիրները:

Թեմային վերաբերող գրականություն

1. ՀՀ Սահմանադրություն:

2. <Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 1996թ. դեկտեմբերի 3-ին):
3. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք (ընդ. 1985թ. դեկտեմբերի 6-ին):
4. <Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2004թ. փետրվարի 18-ին):
5. <Տեղեկատվության ազատության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2003թ. սեպտեմբերի 23-ին):
6. Դատական ակտեր (www.datalex.am):

Թեմա 8

Հանրային հեռարձակումը՝ որպես անձի տեղեկատվական իրավունքների երաշխիք

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Հանրային հեռարձակման հասկացությունը և նշանակությունը: 2. Հայաստանի Հանրապետությունում գործող հեռուստառադիոընկերությունները և դրանց հիմնադիրները: 3. Հեռուստառադիոընկերությունների ինքնուրույնությունը. դրանց եկամուտների աղբյուրները: 4. Հեռուստառադիոհաղորդումների չարաշահման անթույլատրելիությունը: 5. ՀՀ հանրային հեռուստառադիոընկերության կարգավիճակը և գործունեության սկզբունքները: 6. Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի ձևավորման կարգը և իրավասությունը: 7. Հանրային հեռուստառադիոընկերության պետական ֆինանսավորումը, ՀՀԽ տարեկան հաղորդումը: 8. Հեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի (ՀՌԱՀ) կազմավորման կարգը և գործառույթները:

Հարցեր 1, 2, 5, 8 - անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 3, 4, 6, 7- ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են հանձնարարված նյութերին:

Հարցեր 2-8 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

<Հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2000թ. հոկտեմբերի 9-ին (օրենքը խմբ. 10.06.2010 ՀՕ-100-Ն)):

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Вещание как объект правоотношений в российском законодательстве; Сборник работ аспирантов Российского Государственного Института Интеллектуальной Собственности. - Москва, 2009 (www.radiportal.ru/.../veshchanie-kak-obekt-pravoотношений-v-rossii...).

2. <Անդրսահմանային հեռուստատեսության մասին> եվրոպական կոնվենցիա (1989թ. մայիսի 5):

Թեմա 9

Հեռուստառադիոընկերությունների լիցենզավորումը. պատասխանատվությունը հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին օրենսդրության պահանջները խախտելու համար

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Թվային հեռարձակման ցանցի միջոցով իրականացվող հեռարձակումը: 2. Հեռուստատա-
դիտորագրերի եթերային հեռարձակման լիցենզիան. լիցենզավորման մրցույթի ընթացակար-
գը: 3. Հեռուստառադիոհեռարձակման կաբելային (մալուխային) ցանցով հեռարձակման լիցեն-
զիան: 4. Գրավոր նախագրուշացումը և տուգանքը՝ որպես ՀՌԱՀ կողմից կիրառվող վարչա-
կան տույժեր: 5. Լիցենզիայի գործողության դադարեցումը:

Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 4, 5 - ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են հանձնարարված նյութերին:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

<Հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2000թ. հոկտեմբերի 9-ին (օրենքը խմբ. 10.06.2010 ՀՕ-100-Ն)):

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Лицензирование телерадиовещательной деятельности; Авт.-сост.: Г. Ю. Арапова, С. И. Кузеванова, М. А. Ледовских, А. Е. Меркер; Под ред. Г. Ю. Араповой. -М.: Элиткомстар, 2007.
2. <Մեկտեքս> ՄՊԸ-ն և Մեսրոպ Մովսեսյանն ընդդեմ Հայաստանի (գանգատ թիվ 32283/04), ՄԻԵԴ 17.06.2008 թվականի վճիռը (demo.bestsoft.am/moj/legal/view/article/72):

Թեմա 10

Ընտրական գործընթացին ՁԼՄ-ների մասնակցության իրավական հիմքերը

(2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար)

1. ՁԼՄ-ները՝ որպես նախընտրական քարոզչության միջոց: 2. ՁԼՄ-ներով հավասար հի-
մունքներով քարոզչություն ծավալելու հիմնախնդիրը: 3. ՀՀ սահմանադրական դատարանի
իրավական դիրքորոշումները ընտրական գործընթացի տեղեկատվական ասպեկտների
վերաբերյալ:

Հարցեր 1, 2 - անցկացվում է դասախոսություն՝ խմբային քննարկման միջոցով:

**Հարցեր 2, 3 - ինքնուրույն աշխատանք. հանձնարարված նյութերի հիման վրա ուսանողները
ծանոթանում են սույն ոլորտում առկա հիմնախնդիրներին:**

Հարցեր 2, 3 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Թեմային վերաբերող գրականություն

1. Է. Շաթիրյան, «ՁԼՄ-ներից օգտվելու հավասար հնարավորությունների ապահովման հիմ-
նախնդիրը նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածում», Օրենք և իրականությու-
ն (միջազգային իրավաբանական գիտական հանդես), «Իրավունք», # 7-8, հուլիս-օգոստոս,
2012թ.:

2. ՀՀ ընտրական օրենսգիրք (ընդ. 2011թ. մայիսի 26-ին):

3. ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ ընտրությունների դիտորդական առաքելության վերջնական զեկույցը ՀՀ
Ազգային ժողովի 06.05.2012 թվականի ընտրությունների վերաբերյալ (Վարչավա,
26.06.2012թ.):

4. ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ ընտրությունների դիտորդական առաքելության վերջնական զեկույցը ՀՀ Նախագահի 18.02.2013 թվականի ընտրությունների վերաբերյալ (Վարչավա, 08.05.2013թ.):
5. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 11.02.2008 թվականի թիվ ՄԴՈ-734 որոշումը:
6. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 08.03.2008 թվականի թիվ ՄԴՈ-736 որոշումը:
7. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 31.05.2012 թվականի թիվ ՄԴՈ-1028 որոշումը:
8. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 14.03.2013 թվականի թիվ ՄԴՈ-1077 որոշումը:

Թեմա 11

Տեղեկատվական ոլորտի այլ իրավական խնդիրները

(2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ սեմինար)

1. Գովազդի իրավական կարգավորումը: 2. Հեղինակային իրավունքի պաշտպանության խնդիրը զանգվածային լրատվության իրականացման ընթացքում: 3. Լրագրողական էթիկայի կանոնները և ՁԼՄ-ների ինքնակարգավորումը: 4. Էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության դերը ժամանակակից հաղորդակցություններում. էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության իրավական կարգավորման հիմունքները: 5. Ինտերնետ ցանցը՝ որպես գլոբալ կոմունիկացիոն տարածություն:

Հարցեր 1, 2 - անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 3- 5 - ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են հանձնարարված նյութերին:

Հարց 1 - սեմինար պարապմունք՝ խմբային քննարկման միջոցով:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

1. <Գովազդի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 1996թ. ապրիլի 30-ին):
2. <Էլեկտրոնային փաստաթղթի և էլեկտրոնային թվային ստորագրության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2004թ. դեկտեմբերի 14-ին):
3. <Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2006թ. հունիսի 15-ին):
4. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005_(uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).
5. Лекции – Информационное право 2012 (quator.org/all-materials/.../5137-lektsii-informatsionnoe-pravo-2012).
6. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Наумов В. Б. Право и Интернет: Очерки теории и практики. – М.: Кн. дом «Университет», 2002.
2. Правовые и этические нормы в журналистике: Конспект лекций. -СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 1999.

3. Путеводитель по саморегулированию СМИ. Все вопросы и ответы; Бюро Представителя ОБСЕ по вопросам свободы СМИ Миклош Харати. –Вена, 2008_(www.ifap.ru/library/book287.pdf).
4. Реклама в СМИ; Авт.-сост.: Г. Ю. Арапова, С. И. Кузеванова, М. А. Ледовских. -М.: Элиткомстар, 2007.
5. Свобода массовой информации в интернете. Правовые условия реализации; Фонд защиты гласности ; Отв. ред.: А. К. Симонов, М. В. Горбаневский. -М.: Галерея, 2005.
6. Фатьянов А. А. Правовое регулирование электронного документооборота. Учебно-практ. пособие. – М., 2005.
7. Южнокавказская Декларация о саморегулировании СМИ от 12.10.2007г.

Առաջին ընթացիկ ստուգման հարցաշար

1. Տեղեկատվությունը և հասարակությունը:
2. Տեղեկատվական իրավունքի առարկան:
3. Տեղեկատվական իրավունքի մեթոդները:
4. Տեղեկատվական իրավունքի աղբյուրները:
5. Տեղեկատվական իրավունքի համակարգը:
6. Տեղեկատվական իրավահարաբերությունների հասկացությունը, կառուցվածքը և տեսակները:
7. Տեղեկատվական իրավահարաբերությունների սուբյեկտները:
8. Տեղեկատվությունը՝ որպես տեղեկատվական իրավահարաբերությունների օբյեկտ:
9. Տեղեկատվական իրավունքների միջազգային իրավական պաշտպանության կառուցակարգերը:
10. Տեղեկատվական իրավունքների երաշխավորումը Հայաստանի Հանրապետությունում:
11. Տեղեկատվական իրավունքների իրավաչափ սահմանափակումները:
12. Մասնավոր կյանքի պաշտպանությանն ուղղված նորմերի արտացոլումը միջազգային իրավական ակտերում:
13. Մասնավոր կյանքի պաշտպանությանն ուղղված նորմերի արտացոլումը ՀՀ օրենսդրության մեջ:
14. Խոսքի ազատության և մասնավոր կյանքի անձեռնմխելիության իրավունքների փոխհարաբերակցությունը. ՄԻԵԴ պրակտիկա:
15. Խոսքի ազատությունը և անձի պատվի ու արժանապատվության իրավական պաշտպանությունը:
16. Անձի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության քաղաքացիաիրավական երաշխիքները. դատական պրակտիկա:
17. Իշխանության ներկայացուցիչների համբավի պաշտպանությունը. համեմատական վերլուծություն:

18. <Զանգվածային լրատվություն>, <զանգվածային լրատվության միջոց>, <լրատվական գործունեություն իրականացնող> և <լրագրող> եզրույթների բովանդակությունը:
19. Լրատվության ոլորտում խոսքի ազատության իրավունքի ապահովման երաշխիքները և սահմանափակումները:
20. Տեղեկատվության աղբյուրների պաշտպանությունը:
21. Լրագրողների հավատարմագրումը:
22. Հերքման և պատասխանի իրավունքի բովանդակությունը:
23. Լրատվական գործունեություն իրականացնողի պատասխանատվությունը:

Երկրորդ ընթացիկ ստուգման հարցաշար

1. <Տեղեկատվության ազատության մասին> ՀՀ օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:
2. Տեղեկատվության ազատության ապահովման հիմնական սկզբունքները. տեղեկությունների մատչելիության և հրապարակայնության ապահովումը:
3. Տեղեկատվության ազատության սահմանափակումները:
4. Բանավոր և գրավոր հարցումներ:
5. Տեղեկությունների տրամադրման կարգը և ժամկետները:
6. Տեղեկությունների տրամադրման պայմանները, տեղեկության տրամադրումը մերժելու հիմքերը և կարգը:
7. Պատասխանատվությունը տեղեկությունների ապօրինաբար չտրամադրման համար. դատական պրակտիկա:
8. Հայաստանի Հանրապետությունում գործող հեռուստառադիոընկերությունները և դրանց հիմնադիրները:
9. Հեռուստառադիոընկերությունների ինքնուրույնությունը. դրանց եկամուտների աղբյուրները:
10. Հեռուստառադիոհաղորդումների չարաշահման անխոչընդոտելիությունը:
11. ՀՀ հանրային հեռուստառադիոընկերության կարգավիճակը և գործունեության սկզբունքները:
12. Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի ձևավորման կարգը և իրավասությունը:
13. Հանրային հեռուստառադիոընկերության պետական ֆինանսավորումը, ՀՀԽ տարեկան հաղորդումը:
14. Հեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի (ՀՌԱՀ) կազմավորման կարգը և գործառույթները:
15. Թվային հեռարձակման ցանցի միջոցով իրականացվող հեռարձակումը:

16. Հեռուստառադիոձրագրերի եթերային հեռարձակման լիցենզիան. լիցենզավորման մրցույթի ընթացակարգը:
17. Հեռուստառադիոձրագրերի կարելային (մալուխային) ցանցով հեռարձակման լիցենզիան:
18. Գրավոր նախազուշացումը և տուգանքը՝ որպես ՀՌԱՀ կողմից կիրառվող վարչական տույժեր. լիցենզիայի գործողության դադարեցումը:
19. ԶԼՄ-ներով հավասար հիմունքներով քարոզչություն ծավալելու հիմնախնդիրը:
20. ՀՀ սահմանադրական դատարանի իրավական դիրքորոշումները ընտրական գործընթացի տեղեկատվական ասպեկտների վերաբերյալ:
21. Գովազդի իրավական կարգավորումը:
22. Լրագրողական էթիկայի կանոնները և ԶԼՄ-ների ինքնակարգավորումը:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տեսական և էլեկտրոնային աղբյուրներ

1. Бачило И. Л. Информационное право. Роль и место в системе права Российской Федерации // Государство и право. 2001. № 2.
2. Бачило И. Л., Лопатин В. Н., Федотов М. А. Информационное право. Учебник для вузов. – СПб., Юридический центр Пресс, 2005 (uchebalegko.ru/.../бачило_и.л.,_лопатин_в.н.,_федотов_м.а._...).
3. Беляева Н. Г.: Интернет и неприкосновенность частной жизни // Альманах "Право-Информация-Безопасность". Приложение к Российскому юридическому журналу. 2001, № 1.
4. Вещание как объект правоотношений в российском законодательстве; Сборник работ аспирантов Российского Государственного Института Интеллектуальной Собственности. - Москва, 2009 (www.radioportal.ru/.../veshchanie-kak-obekt-pravootnoshenii-v-rossi...).
5. Волков Ю.В. К вопросу о методе информационного права // Российский юридический журнал. 2010. № 5.
6. Городов О. А. Основы информационного права России: Учеб. пособие. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2003.
7. Иванский В. П.: Правовая защита информации о частной жизни граждан. Опыт современного правового регулирования.- М.: Изд-во РУДН, 1999.
8. Иващенко Г. В., Науменко Т. В.: Массовая информация // CredoNew.- 2000.- № 3(21).
9. Информационное право: учебное пособие / М. А. Лапина, А. Г. Ревин, В. И. Лапин; Под ред. проф. И. Ш. Киялсханова. – М.: ЮНИТИ- ДАНА, Закон и право, 2012.
10. Информационное право: учеб. пособие. Ч. 1/ В.М. Боев, О. Г. Павельева; ГУАП. – СПб., 2006 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).
11. Копылов В. А. Информационное право: Учебник. – М.: Юристъ, 2004.
12. Кураков Л. П., Смирнов С. Н.: Информация как объект правовой защиты. - М.: Гелиос, 1998.

13. Лекции – Информационное право 2012 (quator.org/all-materials/.../5137-lektsii-informatsionnoe-pravo-2012).
14. Лицензирование телерадиовещательной деятельности; Авт.-сост.: Г. Ю. Арапова, С. И. Кузеванова, М. А. Ледовских, А. Е. Меркер; Под ред. Г. Ю. Араповой. -М.: Элиткомстар, 2007.
15. Ловцов Д. А. Информационные правоотношения: особенности состава и продуктивная классификация // Информационное право. – 2009. – № 1. – С. 3 – 6.
16. Ловцов Д. А. Система информационного права в России: архитектура и проблематика // Российское правосудие. – 2010. – № 7. – С. 30 – 40.
17. Ловцов Д. А. Теория информационного права: базисные аспекты // РАН. Государство и право. – 2011. – № 11. – С. 43 – 51.
18. Лопатин В. Н.: Защита права на неприкосновенность частной жизни // Журнал российского права, № 1, 1999.
19. Лопатин В. Н.: Правовая охрана и защита права на тайну // Юридический мир. –М.: 1999.- № 4.
20. Наумов В. Б. Право и Интернет: Очерки теории и практики. – М.: Кн. дом «Университет», 2002.
21. Н. Н. Ковалева. Информационное право России: учебное пособие, М.: Дашков и К, 2008 (lawcanal.ru/html.acti.uchebniki.actii.informatcionnoepravo.html).
22. Правовые и этические нормы в журналистике: Конспект лекций. -СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 1999.
23. Путеводитель по саморегулированию СМИ. Все вопросы и ответы; Бюро Представителя ОБСЕ по вопросам свободы СМИ Миклош Харасти. –Вена, 2008 (www.ifap.ru/library/book287.pdf).
24. Реклама в СМИ; Авт.-сост.: Г. Ю. Арапова, С. И. Кузеванова, М. А. Ледовских. -М.: Элиткомстар, 2007.
25. Свобода массовой информации в интернете. Правовые условия реализации; Фонд защиты гласности ; Отв. ред.: А. К. Симонов, М. В. Горбаневский. -М.: Галерея, 2005.
26. Северин В. А.: Правовое регулирование информационных отношений // Вестник МГУ. Серия Право. 2000, № 5.
27. Семилетов С. И. Документы и документооборот как объекты правового регулирования. Автореф. дисс. канд. наук. М.: 2003.
28. Снытников А. А., Туманова Л. В.: Обеспечение и защита права на информацию.- М.: Городец-издат, 2001.
29. Фатьянов А. А. Правовое регулирование электронного документооборота. Учебно-практ. пособие. – М., 2005.
30. Хижняк В. С. Право человека на информацию: механизм реализации / Под ред. В. Т. Кабышева. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1998.
31. Չ. Ա. Անդրեասյան, «Տեղեկատվական իրավունք» (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան - 2004:
32. Դատական ակտեր (www.datalex.am):

33. Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն ՀԿ (www.foi.am):

34. Журнал “Информационное право” (www.infolaw.ru).

Իրավական փաստաթղթեր

1. ՀՀ Սահմանադրություն (2005թ. նոյեմբերի 27-ի փոփոխություններով):
2. <Անդրսահմանային հեռուստատեսության մասին> եվրոպական կոնվենցիա (1989թ. մայիսի 5):
3. <Գովազդի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 1996թ. ապրիլի 30-ին):
4. ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ ընտրությունների դիտորդական առաքելության վերջնական զեկույցը ՀՀ Ազգային ժողովի 06.05.2012 թվականի ընտրությունների վերաբերյալ (Վարչավա, 26.06.2012թ.):
5. ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ ընտրությունների դիտորդական առաքելության վերջնական զեկույցը ՀՀ Նախագահի 18.02.2013 թվականի ընտրությունների վերաբերյալ (Վարչավա, 08.05.2013թ.):
6. <Զանգվածային լրատվության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2003թ. դեկտեմբերի 13-ին):
7. <Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2005թ. հուլիսի 8-ին):
8. <Էլեկտրոնային փաստաթղթի և էլեկտրոնային թվային ստորագրության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2004թ. դեկտեմբերի 14-ին):
9. <Լիցենզավորման մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2001թ. մայիսի 30-ին):
10. ՀՀ ընտրական օրենսգիրք (ընդ. 2011թ. մայիսի 26-ին):
11. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 11.02.2008 թվականի թիվ ՍԴՈ-734 որոշումը:
12. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 08.03.2008 թվականի թիվ ՍԴՈ-736 որոշումը:
13. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 15.11.2011 թվականի թիվ ՍԴՈ-997 որոշումը:
14. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 31.05.2012 թվականի թիվ ՍԴՈ-1028 որոշումը:
15. ՀՀ սահմանադրական դատարանի 14.03.2013 թվականի թիվ ՍԴՈ-1077 որոշումը:
16. ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդ. 2007թ. նոյեմբերի 28-ին):
17. ՀՀ վճարեկ դատարանի 27.04.2012 թվականի որոշումը թիվ ԵԿԴ/2293/02/10 քաղաքացիական գործով:
18. ՀՀ վճարեկ դատարանի 27.04.2012 թվականի որոշումը թիվ ԼԴ/0749/02/10 քաղաքացիական գործով:
19. ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք (ընդ. 1998թ. հունիսի 17-ին):
20. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք (ընդ. 1998թ. մայիսի 5-ին):
21. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք (ընդ. 1998թ. հուլիսի 1-ին):

22. ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդ. 2003թ. ապրիլի 18-ին):
23. <Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2006թ. հունիսի 15-ին):
24. <Հեռուստատեսության և ռադիոյի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2000թ. հոկտեմբերի 9-ին (օրենքը խմբ. 10.06.2010 ՀՕ-100-Ն)):
25. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր (1948թ. դեկտեմբերի 10):
26. <Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին> եվրոպական կոնվենցիա (1950թ. նոյեմբերի 4):
27. <Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 1996թ. դեկտեմբերի 3-ին):
28. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք (ընդ. 1985թ. դեկտեմբերի 6-ին):
29. <Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2004թ. փետրվարի 18-ին):
30. <Տեղեկատվության ազատության մասին> ՀՀ օրենք (ընդ. 2003թ. սեպտեմբերի 23-ին):
31. <Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին> միջազգային դաշնագիր (1966թ. դեկտեմբերի 16):
32. Окинавская Хартия глобального информационного общества от 22.07.2000г.
33. Южнокавказская Декларация о саморегулировании СМИ от 12.10.2007г.
34. Recommendations and Resolutions adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe in the field of media and new communication services: Media and Information Society Division, Directorate General of Human Rights and Legal Affairs, Strasbourg, September 2010 (www.obs.coe.int/oea_public/.../PACE-texts.p...).